

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1245, Budapest 5. Pf. 1036

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/019/2013.

Iktatószám: Vj/019-029/2013.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa (a továbbiakban: Versenytanács) a dr. B. R. egyéni ügyvéd által képviselt **TVBrands Kft.** (1025 Budapest, Szépvölgyi út 52.) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat miatt indult eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Versenytanács megállapítja, hogy

- a TVBrands Kft. jogsértést valósított meg azért, hogy a Medosan Kurkuma Plus elnevezésű termékének gyógyhatást tulajdonított, amikor
  - o 2011. november 1. és 2013. június 30. között a termék televíziós reklámozása során azt állította, hogy a reklámozott termék hatékonyan kezeli többek között a lábfejt, a térd, a csípő, a derék és a váll ízületi megbetegedéseit, illetve a terméket használó fogyasztók számoltak be tapasztalataikról, miszerint elmúltak fájdalmaik,
  - o internetes honlapján (<http://www.medosan.hu>) 2011. november 6-tól 2013. június 30-ig azt állította a kurkumáról, hogy hatékony gyulladáscsökkentőként tartják számon, alkalmazása ajánlott ízületi gyulladás (arthritis), csontízületi gyulladás (osteoarthritis), reumás jellegű ízületi gyulladás (rheumatoid arthritis), valamint heveny fertőzések esetén, továbbá javítja a vérkeringést, ezzel csökkentve az infarktus- és trombózisveszélyt és a legújabb kutatások szerint csökkenti a rák és az Alzheimer-kór kialakulásának kockázatát,
  - o a Gyógyhír Magazin 2012. októberi számában azt állította, hogy a kurkuma védelmet nyújt az ízületeknek, hatékonyan kezeli az ízületi gyulladásokat, valamint segít megelőzni az időskorban gyakori megbetegedéseket. Ezen felül fájdalomcsillapító hatással rendelkezik és javítja a vérkeringést, gátolja a vérrögök kialakulását, ami csökkenti az infarktus- és trombózisveszélyt,
  - o a Patika Tükör Magazin 2012. októberi és decemberi számában a Gyógyhír Magazinban alkalmazott gyógyhatásállításokon túl azt állította, hogy a kurkuma

eredményesen kezeli a lábfej, a boka, a térd, a csípő, a derék, a hát, a csukló, a könyök és a váll ízületi megbetegedéseit, valamint segít az agyvérzés utáni felépülésben,

- a TVBrands Kft. fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, a fogyasztók megtévesztésére alkalmas kereskedelmi gyakorlatot folytatott egészségre ható állításaival, amikor
  - o 2011. november 1. és 2013. június 30. között a termék televíziós reklámozása során azt állította, hogy a reklámozott termék alkalmazása révén javul a vérkeringés és az érrendszer állapota, valamint más gyógyszerek mellett nyugodtan lehet alkalmazni, szedni, mellékhatásokkal nem rendelkezik,
  - o internetes honlapján 2011. november 6-tól 2011. július 30-ig azt állította a Medosan Kurkuma Plus termékről, hogy „Erős antioxidáns, leköti az egészséget károsító szabadgyököket. Csökkenti a cigaretta, az alkohol, a környezeti ártalmak és a vegyi anyagok káros hatásait. Májvédő és epevédő hatással rendelkezik. Vízhajtó, támogatja a vesék munkáját. Serkenti a zsíryanycserét, segít megőrizni az ideális testsúlyt.”,
  - o a Patika Tükör Magazin 2012. októberi és decemberi számában a termékével kapcsolatosan olyan egészségre ható állítást tett, mely szerint a Medosan Kurkuma Plus terméknek nincs mellékhatása,
  - o city light plakátokon 2012. november 1. és 2012. december 31. között „Az egészséges ízületekért” szlogennel népszerűsítette a Medosan Kurkuma Plus elnevezésű terméket, továbbá
  - o két bemutatótermében az ott elhelyezett plakátokon a Medosan Kurkuma Plus termékkel kapcsolatban azt állította, hogy az ízületek támogatására szolgál a termék, valamint extra magas kurkumin tartalmú étrend-kiegészítő, mely segít, hogy visszaszerezze mozgékonyágát és újra örömmel tölthesse mindennapjait,
- a TVBrands Kft. fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor 2011. november 1. és 2013. június 30. közötti televíziós reklámjaiban, valamint 2012. októberi és decemberi nyomtatott sajtóbeli hirdetéseiben a jogszabályi tilalom ellenére olyan egészségre vonatkozó állításokat alkalmazott, amelyek egy orvos ajánlásaira hivatkoztak.

Az eljáró versenytanács kötelezi a TVBrands Kft.-t 14.000.000 Ft (tizennégymillió forint) bírság megfizetésére, amelyet az eljárás alá vont a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára köteles megfizetni.

Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsánál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I.

Az eljárás tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) annak vizsgálatára indított eljárást 2013. február 18-án a TVBrands Kft. (a továbbiakban: eljárás alá vont) ellen, hogy az eljárás alá vont megsértette-e
  - az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 10. §-a (3) bekezdésében előírt tilalmat,
  - az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját [figyelemmel az Éltv. 10. §-ának (4) bekezdésére is],
  - a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 3. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat, [figyelemmel az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának bj) alpontjában foglalt tényállásra, illetve az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra],amikor
  - az általa forgalmazott Medosan Kurkuma Plus étrend-kiegészítő termék népszerűsítésére szolgáló kereskedelmi kommunikációjában a termékek gyógyhatásával, valamint egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatos állításokat tett közzé arra vonatkozóan, hogy mely körülmények fennállta esetén javallott a termékek alkalmazása és a használat nyomán milyen eredmények érhetők el,
  - a Medosan Kurkuma Plus étrend-kiegészítő terméket népszerűsítő televíziós reklámfilmben a termékeket egy orvos ajánlja a fogyasztók számára.
2. A versenyfelügyeleti eljárás kiterjedt az eljárás alá vont által forgalmazott Medosan Kurkuma Plus étrend-kiegészítő termékcsaládra vonatkozóan 2012. január 1-jétől a versenyfelügyeleti eljárás indításáig alkalmazott teljes kereskedelmi gyakorlatra, majd a Vj/019-011/2013. számú végzéssel kiterjesztésre került a 2011. november 1-jétől 2011. december 31-ig terjedő időszak alatt alkalmazott kereskedelmi gyakorlat vizsgálatára is.

II.

Az eljárás alá vont vállalkozás

3. Az eljárás alá vont főtevékenységként csomagküldő, internetes kiskereskedelemmel foglalkozik.
4. Az eljárás alá vont 2011. évi nettó árbevétele¹ 104.143.000 Ft, 2012. évi nettó árbevétele 660.405.000 Ft² volt.

III.

A Medosan Kurkuma Plus elnevezésű termék és az étrend-kiegészítők reklámozására vonatkozó szabályozás

5. A kurkuma növény fűszerként és gyógynövényként is ismert, elsősorban Ázsiában.
6. A versenyfelügyeleti eljárásban érintett Medosan Kurkuma Plus elnevezésű termék egy kurkuma alapú étrend-kiegészítő, amely 82%-ban kurkuma gyökér port tartalmaz, egyéb tömegnövelő, stabilizátor, csomósodásgátló és fényszűrőanyagok mellett.
7. A termék étrend-kiegészítőként történő nyilvántartásba vételét a Trend Commers Kft. kérte az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézettől (a továbbiakban: OÉTI).
8. A Medosan Kurkuma Plus elnevezésű termék nyilvántartásba vételéről az OÉTI 8795/2011. OÉTI³ számon állított ki igazolást. Az igazolás egyebek között az alábbiakat tartalmazza:

„Felhívjuk szíves figyelmét, hogy jelen visszaigazolás kizárólag azt igazolja, hogy a bejelentő eleget tett a 37/2004. (IV. 26.) ESZCSM rendelet 10. §-ban megjelenő kötelezettségének, nem gyártási, illetve forgalomba hozatali engedély, továbbá nem tanúsítja a termék, és a jelölés/címke megfelelőségét.”

9. Az eljárás alá vont 2011. november 1-jén kezdte meg a Medosan Kurkuma Plus forgalmazását. A termék kétféle kiszerelésben kapható: önállóan és kettő dobozt tartalmazó csomagban. A jelen határozat megfogalmazásakor az önálló termék ára 7.990 Ft, a dupla terméké pedig 13.980 Ft volt.
10. Az eljárás alá vont két budapesti mintabolttal rendelkezik, valamint 15 viszonteladón⁴ keresztül az ország egyes városaiban (Pécs, Győr, Debrecen, Miskolc, Szeged, Kecskeméte, Székesfehérvár, Nyíregyháza, Budaörs, Dunakeszi, Fót, Budapest, Békéscsaba, Szolnok, valamint Szombathely) és internetes honlapján elérhető webshopján keresztül is kínálja termékeit.

¹ Vj/019-004/2013. számú irat 6. számú melléklet

² Vj/019-018/2013. számú irat

³ Vj/019-002/2013. számú irat 2. számú melléklet

⁴ Vj/019-004/2013. számú irat 18. számú melléklet

11. Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) ESzCsM rendelet 2. §-ának 2) pontja értelmében étrend-kiegészítő a hagyományos étrend kiegészítését szolgáló olyan élelmiszer, amely koncentrált formában tartalmaz tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatással rendelkező anyagokat, egyenként vagy kombináltan; adagolt vagy adagolható formában kerül forgalomba (például kapszula, pasztilla, tablettá, port tartalmazó tasak, adagolható por, ampulla, csepegtető üveg vagy más hasonló por-, illetve folyadékforma, amely alkalmas kis mennyiség adagolására). A rendelet 3. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy Magyarország területén csak a rendelet előírásainak megfelelő étrend-kiegészítő hozható forgalomba. A 10. § (1) bekezdése szerint az étrend-kiegészítők hatékony hatásági ellenőrzése érdekében legkésőbb a termék első forgalomba hozatalakor a gyártó vagy az importőr köteles bejelenteni a készítményt az OÉTI-hez a rendelet 4. számú melléklete szerinti adatok közlésével és a címke egyidejű megküldésével.
12. Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 1924/2006/EK rendelete (a továbbiakban: 1924/2006/EK rendelet) tartalmazza az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokra vonatkozó különös szabályokat. A rendelet 2007. január 18-án lépett hatályba és 2007. július 1-jétől kell alkalmazni. A rendelet hatálya kiterjed a teljes kereskedelmi kommunikációra, vagyis
  - a termékeken feltüntetett tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokra,
  - a termékek megjelenítése során alkalmazott jelölésre,
  - a termékismertetésre és reklámra,
  - az állításként értelmezhető kereskedelmi-, márka-, és fantázianevekre.
13. Az 1924/2006/EK rendelet 10. cikke (1) bekezdésének értelmében tilos az élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve, ha azokat az Európai Unió Bizottsága (a továbbiakban: Bizottság) a rendeletnek megfelelően engedélyezte, és szerepelnek az engedélyezett állítások listáján.
14. Az 1924/2006/EK rendelet 13. cikke (2) bekezdésének rendelkezései szerint a tagállamok legkésőbb 2008. január 31-ig a Bizottság rendelkezésére bocsátják az élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítások nemzeti listáit az említett rendelet 13. cikke (1) bekezdése szerint. Az állításokat tartalmazó nemzeti listákat a rájuk vonatkozó feltételekkel és a vonatkozó tudományos igazolásra való hivatkozásokkal együtt kell megküldeni. A Bizottsághoz a tagállamoktól 2008. január 31-én beérkezett listák több mint 44.000, egészségre vonatkozó állítást tartalmaztak. A nemzeti listák vizsgálata rávilágított arra, hogy a sok átfedés miatt a tagállamokkal folytatott megbeszélések követően a nemzeti listákból konszolidált listát kell összeállítani, amelyről az Európai Élelmiszerbiztonsági Hivatalnak (European Food Safety Authority, a továbbiakban: EFSA) tudományos szakvéleményt kell készítenie.
15. A Bizottság – az 1924/2006/EK rendelet 13. cikke (3) bekezdésének megfelelően – 2008. július 24-én hivatalosan megküldte a tudományos szakvélemény iránti kérelmét az EFSA-nak. A konszolidált lista további részeit 2008 novemberében, illetve decemberében továbbította. A konszolidált listát a Bizottság egy kiegészítéssel zárta le, amelyet 2010.

március 12-én megküldött az EFSA-nak. Ezt követően a tagállamok visszavontak egyes, a konszolidált listán szereplő állításokat, mielőtt az EFSA értékelte volna azokat. Az EFSA végül 2009 októbere és 2011 júliusa között közzétette a tudományos értékelés eredményeként készült szakvéleményeit.

16. Az 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdése szerinti lista első körben értékelt egészségre vonatkozó állításait a Bizottság 2012. május 16-i 432/2012/EU rendelete (a továbbiakban: 432/2012/EU rendelet) tartalmazza. A lista elsősorban a vitaminokkal, ásványi anyagokkal kapcsolatos állításokból áll. A rendelettel nem összhangban álló általános tudományos ismereteken alapuló állításokkal ellátott élelmiszerek 2012. december 13-ig forgalmazhatók jogszerűen ezen állításokkal. Ekkortól a reklámoknak, szórólapoknak, internetes információknak stb. is összhangban kell állnia az új rendelkezéssel, miután az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet lefedi a teljes kereskedelmi kommunikációt.
17. Az eljárás alá vont – állításai alátámasztására – csatolta az EFSA által összeállított listán függő státuszúként szereplő, a kurkumára vonatkozó állítások listáját és azok fordítását.⁵
- ID 4010: „Supports production and quality of blood. Supports heart function. Supports blood circulation.”, azaz „Támogatja a szív funkciókat és a vérkeringést.”,
  - ID 4007, 2587, 2030: „Helps reduce the inflammation and oxidative stress. Curcumin helps to control inflammatory responses within the body.”, azaz „Segít csökkenteni a gyulladást és az oxidatív stresszt. A kurkumin segít a szervezet gyulladással kapcsolatos válaszainak kontrollálásában.”,
  - ID 4012, 3748: „Helps maintain the health of joints and bones.”, azaz „Segít az ízületek és csontok egészségének megőrzésében. Segít az ízületek rugalmasságának fenntartásában/ hozzájárul az egészségükhöz.”,
  - ID 4014: „Supports the function of the nervous system.”, azaz „Támogatja az idegrendszer működését.”,
  - ID 4011: „Helps maintain the health of the lungs and upper respiratory tract.”, azaz „Segít a tüdő és felső légutak egészségének megőrzésében.”,
  - ID 4008: „Helps to keep the skin healthy.”, azaz „Segít a bőr egészségének megőrzésében.”,
  - ID 4009: „Helps to maintain the efficacy of the immune system. Helps to maintain resistance to allergies. Has significant antioxidant properties.”, azaz „Segít az immunrendszer hatékonyságának megőrzésében. Segít az allergiákkal szembeni ellenálló-képesség fenntartásában. Szignifikáns antioxidáns hatása van.”
  - ID 4013: „Helps maintain the health of the liver.”, azaz „Segít a máj egészségének megőrzésében.”,

---

⁵ A fordításokat az eljárás alá vont készítette

- ID 2252: „Supports the liver and biliary function.”, azaz „Támogatja a máj és az epe működését.”,
- ID 2751: „Prevents the accumulation of fats and facilitates their destockage by the liver.”, azaz „Megelőzi a zsírok lerakódását és támogatja a máj működését.”,
- ID 2599: „Contribue á un bon équilibre nerveuxFavorise un bon équilibre mental”, azaz „Hozzájárul az idegrendszer működéséhez.”

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

18. Az eljárás alá vont a vizsgált időszakon belül a Medosan Kurkuma Plus elnevezésű terméket
- 2011 novembere és 2013. június 30. között több televíziós csatornán, többféle televíziós reklámfilmben,
  - a www.medosan.hu című honlapon,
  - a nyomtatott sajtóban megjelent reklámokban (Gyógyhír Magazin 2012. októberi, a Patika Tükör Magazin 2012. októberi és decemberi számai),
  - 2012. november 1-jétől 2012. december 31-ig Budapesten 13 helyen elhelyezett city light plakátokon,
  - bemutatóteremben elhelyezett beltéri plakátokon, valamint
  - direkt marketing levelekben⁶
- népszerűsítette.
19. Az egyes kereskedelmi kommunikációk a vizsgálattal érintett Medosan Kurkuma Plus elnevezésű terméknek a betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására, kezelésére való alkalmasságot, illetve egészségre gyakorolt hatást tulajdonítottak, a 108. és a 115. pontokban bemutatott módon.
20. A televíziós reklámokban továbbá egy törökbálinti háziorvos, dr. Spenik Vladimír is megjelenik, aki az alábbiakat közli (a kb. két perces reklámon belül kb. 20 másodpercnél és 1 perc 20 másodpercnél), miközben neve és háziorvosi mivolta, valamint a termék doboza is látható:
- „Tapasztaltam a praxisomban több betegnél is, hogy a fájdalmak, amelyek nagyon megnehezítették a betegeknek az életét, többek között a reggeli fájdalom jelentkezése, az ízületi merevség jelentősen csökkent.”*
- „Más gyógyszerek mellett nyugodtan lehet alkalmazni, szedni, mellékhatásokkal nem rendelkezik.”*
21. A nyomtatott sajtóban megjelent reklámokban az alábbi közlés látható:

---

⁶ Ezen kommunikációs eszköz azonban nem tartalmazta a jelen ügyben vizsgált állításokat.

„Dr. Spenik Vladimír – háziorvos, Törökbálint

Tapasztaltam a praxisomban több betegnél is, hogy az ízületi fájdalmak, amelyek nagyon megnehezítették a betegeknek az életét, jelentősen csökkentek néhány hónap Medosan Kurkuma szedését követően.”

22. Az alkalmazott kommunikációs eszközök teljes körű ismertetését, illetve azok megjelenési adatait a Vj/019-023/2013. számú vizsgálati jelentés 3. számú melléklete ismerteti. A megjelenési jellemzőket (ide értve a költségeket is) a Vj/019-026/2013. számú – nem betekinhető – előzetes álláspont 2. számú melléklete tartalmazza.

V.

Az eljárás alá vont álláspontja

23. Az eljárás alá vont a vizsgálat során előadta, hogy a 432/2012/EU rendelet (10) és (11) bekezdései alapján a botanikai anyagok még nem kerültek kiértékelésre, ezért azok az 1924/2006/EK rendelet szerint tovább használhatóak.
24. Előadta továbbá, hogy az Európai Unió közvetlen hatállyal bíró jogi aktusa alapján a botanikai anyagokkal, így a kurkumával kapcsolatos állítások a konszolidált lista elfogadásáig a rendelet szerint alkalmazhatóak. Az Európai Unió közvetlen hatállyal rendelkező jogi aktusai a belső jogszabályokkal szemben elsőbbséget élveznek. Ezt az álláspontot támasztja alá véleménye szerint az OÉTI honlapon található tájékoztatása is.
25. Az eljárás alá vont álláspontja szerint kereskedelmi kommunikációja során a hatályos jogszabályok szerint járt el, mivel a kurkumával kapcsolatos olyan állításokat szerepeltetett, amelyek az EFSA által elfogadott konszolidált lista elfogadásáig, mint függő állítások jogszerűen használhatóak.
26. Hangsúlyozza az eljárás alá vont vállalkozás, hogy a vállalkozás kereskedelmi kommunikációja során a fogyasztókat a termék egészség- és gyógyhatásával kapcsolatosan nemcsak a jogsértés hiányára tekintettel, hanem általánosságban, a tudományos bizonyítékok szerint sem tévesztette meg. Mellékletként csatolta azon tanulmányokat, amelyek a kurkuma hatásaival kapcsolatosak:

Sorszám ⁷	Tanulmány, cikk címe	Megjelenés helye, ideje
1.	Biological activities of curcumin and its analogues (Congeners) made by man and Mother Nature ⁸	Science Direct www.sciencedirect.com 2008
2.	Efficacy and safety of curcuma domestica extracts in patients with knee osteoarthritis ⁹	The Journal of Alternative and Complementary Medicine 2009

⁷ Az eljárás alá vont által meghatározott sorrend szerinti sorszámok

⁸ Vj/019-004/2013. számú irat „Tanulmány 1”

⁹ Vj/019-004/2013. számú irat „Tanulmány 2”

3.	Pharmacological actions of curcumin in liver diseases or damage ¹⁰	Liver International 2009
4.	Curcumin ¹¹	Alternative Medicine Review 2009
5.	Efficacy and mechanism of action of turmeric supplements in the treatment of experimental arthritis ¹²	Arthritis & Rheumatism 2006
6.	Pharmacology of curcuma longa ¹³	Planta Med. 1990
7.	Lung tumor promotion by curcumin ¹⁴	Carcinogenesis 2009
8.	Curcumin: A review of anti-cancer properties and therapeutic activity in head and neck squamous cell carcinoma ¹⁵	Molecular Cancer 2011
9.	Chemopreventive and therapeutic effects of curcumin ¹⁶	Cancer Letters 2005
10.	Effects of curcumin on global gene expression profiles in the highly invasive human breast carcinoma cell line MDA-MB 231 ¹⁷	Experimental and Therapeutic Medicine 2013
-	Assessment report on curcuma longa l. rhizoma ¹⁸	Committee on herbal medicinal products 2008-2009
-	Ismeretterjesztő cikkek	www.origo.hu , www.hvg.hu és www.index.hu webcímen megjelenő cikkek

27. Kiemelte az EMEA (European Medicines Agency) által kiadott tanulmányt, amely a kurkuma gyökér-készítmények (meghatározott feltételek fennállása esetén) egyszerűsített eljárásban azok hagyományos növényi gyógyszerre történő elfogadását javasolja.
28. Eljárás alá vont álláspontja szerint a fentiekben előadottak alapján a vállalkozás jogsértést nem követett el, a fogyasztókkal szembeni kereskedelmi kommunikációja során egyrészt az Európai Unió közvetlen hatállyal bíró jogi aktusai, másrészt pedig a tudományosan elfogadott bizonyíték alapján jár és járt el.
29. Az eljárás alá vont egyrészt arra kérte GVH-t, hogy állapítsa meg a jogsértés hiányát, másrészt marasztalás nélkül szüntesse meg a versenyfelügyeleti eljárást.
30. A Vj/019-026/2013. számú eljáró versenytanácsai előzetes álláspontot követően benyújtott észrevételeiben¹⁹ az eljárás alá vont úgy nyilatkozott, hogy elismeri a jogsértést, amelyet a vállalkozás a megfelelő körültekintés hiánya miatt követett el. Előadta, hogy

¹⁰ Vj/019-004/2013. számú irat „Tanulmány 3”

¹¹ Vj/019-004/2013. számú irat „Tanulmány 4”

¹² Vj/019-004/2013. számú irat „Tanulmány 5”

¹³ Vj/019-004/2013. számú irat „Tanulmány 6”

¹⁴ Vj/019-004/2013. számú irat „Tanulmány 7”

¹⁵ Vj/019-004/2013. számú irat „Tanulmány 8”

¹⁶ Vj/019-004/2013. számú irat „Tanulmány 9”

¹⁷ Vj/019-004/2013. számú irat „Tanulmány 10”

¹⁸ Vj/019-004/2013. számú irat melléklete

- nem rendelkezett az étrendkiegészítő-forgalmazással kapcsolatosan megfelelő, speciális reklám-tapasztalatokkal,
- 2011-ben és 2012-ben a kommunikációs anyagokat – figyelemmel az általa korábban a DRTV²⁰ során megismert kommunikációs technikák adta lehetőségekre is – részben a piacon jelenlévő versenytársaktól, részben a forgalmazótól vette át, szakértőt nem alkalmazott,
- forgalmazó által átadott tanulmányokban foglaltak alapján bízott a termék pozitív hatásában, amelyet utóbb a visszatérő vásárlók megerősítettek (vásárlóinak 60%-a visszatérő vásárló),
- a termék egyszerűsített eljárásban, hagyományos növényi gyógyszerként történő törzskönyvezési eljárása elvetésének adminisztratív, illetve költség-okai vannak.

31. Az eljárás alá vont továbbá az alábbi körülményeket kérte figyelembe venni a bírság meghatározása során enyhítőként:

- kommunikációját a versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően önként megváltoztatta, szakértői segítséget vett igénybe, hatósági állásfoglalásokat kért. Az eljárás alá vont az OÉTI szakvéleményét 2013. július 1-jén kapta meg és a 2013. augusztus 1-től alkalmazott reklámokban már ezen állásfoglalás alapján állította össze a kommunikációját. Továbbá az előzetes álláspontot követően alkalmazott reklámjaiban már nem szerepel sem az orvosi cím, sem az orvosra utaló semmiféle körülmény (fehér köpeny, orvosi vélemény);
- a kommunikációja alapja (illetve célja) soha nem a fogyasztók megtévesztése volt, hanem a DRTV, mint reklámozási technika műfaji kerete, illetve annak megfelelő használata. Ezen kommunikáció sajátossága, hogy a szereplők, akik jelen esetben valós, visszatérő, a termékkel elégedett vásárlók, saját élményüket mondják el a reklámfilm alatt – akár azt is, hogy az életvitelén hogyan változtatott a termék –, azaz a reklám alapszövege nem szerkesztett, nem szerkeszthető. Ezért a GVH értékelése alapján bár egy vásárlói vélemény reklámban történő felhasználása a körülmények alapján esetleg szándékos jogszabálysértésnek, illetve súlyosító körülménynek tűnhet, az igazából a DRTV reklámok sajátossága, azaz egy műfaji adottság. Nem életszerű, hogy ezek a hétköznapi emberek 100%-ban jogkövető kifejezéseket és mondatokat alkossanak. Ezeknek a megszólalásoknak a tartalmát így érdemben nem tudjuk befolyásolni, de a szerkesztés során különösen figyel az eljárás alá vont arra, hogy konkrét betegség neve ne hangozzon el a szereplők szájából és főleg az életvitelükre vonatkozó változások legyenek hangsúlyosak - a gyógyhatás helyett;
- fogyasztói elégedettség, a pozitív terméktapasztalatok. Az eljárás alá vont hangsúlyozni kívánta, hogy a gyakori újrarendelés ténye azt valószínűsíti, hogy a vásárlók a termékben nem csalódtak, azaz nem találtak a reklámállítások és a terméktapasztalatok között eltérést. Ezt a jogi értékelés szempontjából azért is tartja az eljárás alá vont fontosnak

¹⁹ Vj/019-028/2013. számú irat

²⁰ Direct Response Television, azaz interaktív televíziózás, bővebben vásárlási műsorablakban megjelenő reklámok

kiemelni, mivel a termék ezekben az esetekben már nem bizalmi, hanem tapasztalati jellegűvé válik;

- a telemarketing tevékenységet folytató vállalkozások reklámokra fordított költségei magasabbak (akár a termék vételárának 20-25%-át is kiteszik) a szokásos marketing-költségeknél (amelyek általában a termék vételárának az 5%-át teszik ki), ezért önmagában a költség figyelembe vétele a bírság meghatározáskor olyan mértékű súlyozást eredményezne, amely téves értékeléshez vezetne. A telemarketing vállalkozások ugyanis – az eljárás alá vont álláspontja szerint – a reklámköltséget kizárólag a termék ismertetéséhez használják, nem a márkaépítéshez, szemben az általános költség-szerkezetet használó vállalkozásokkal. Felhívta az eljárás alá vont a Versenytanács figyelmét, hogy álláspontja szerint ezt a tényt enyhítő körülményként a GVH joggyakorlata már elismerte (Vj/42/2012. számú versenyfelügyeleti eljárásban hozott döntés);
- az eljárás alá vont az adatszolgáltatás során a GVH külön felhívása nélkül is szolgáltatott adatokat a tényállás teljeskörű feltárása érdekében, amivel a vállalkozás célja a tényállás mielőbbi feltárása, a GVH tehermentesítése és az eljárás mielőbbi befejezése volt;
- a piacon jelenleg is nagy számban találhatóak internetes kereskedelemmel foglalkozó versenytárs vállalkozások, akik a kurkumával kapcsolatosan jogsértő kommunikációt folytatnak. Emiatt az eljárás alá vonttal szemben kiszabni kívánt bírság jelentős mértékű versenyhátrányt okoz az eljárás alá vont számára, miközben az említett versenytársak kedvezőtlen értékelés nélkül tovább folytathatják a piaci gyakorlatukat.

32. A termék mellékhatás-mentességére vonatkozó ígéret és annak felróhatóság körében történő értékelése kapcsán az eljárás alá vont előadta, hogy álláspontja szerint a jogszabályok szerint étrend-kiegészítők esetén nem értelmezhető a mellékhatás fogalma, mivel ilyenekkel elviekben a gyógyszerek rendelkeznek, ennek ellenére a honlapon a teljesebb körű tájékoztatás érdekében már korábban is feltüntette a tapasztalatok által összegyűjtött egyéb hatásokat.

33. Kiemelte továbbá, hogy a reklámkampány során jelentős mértékben a fogyasztók számára korlátozott elérést biztosító televíziós csatornákat nem főműsoridőben, illetve kisebb megjelenésben plakátot, hirdetést, illetve egyéb televíziós csatornát alkalmazott. Álláspontja szerint emiatt a reklámok alkalmazásának helye, illetve időpontja alapján a reklámok ugyanazon fogyasztói kört célozzák, nem különbözőket. Tehát bár a reklámok száma alapján azok jelentős mennyiségűnek érzékelhetőek, azonban azok nem alkalmasak széles fogyasztói körök elérésére.

34. Az eljárás alá vont a jogsértés elismerése mellett a súlyosító körülmények felülvizsgálatával, illetve egyes esetekben mellőzésével, valamint az enyhítő körülmények figyelembe vételével kérte a Versenytanácsot, hogy a bírság összegét a reklámköltségnél jelentősen alacsonyabb költségben állapítsa meg a fentiek alapján.

VI.

Jogi háttér

35. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint az Fttv. hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyarország területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyarország területén bárkit fogyasztóként érint.
36. Az Fttv. 2. §-ának
- a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,
  - c) pontja rögzíti, a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,
  - d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,
  - h) pontja alapján az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.
37. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelvének megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).
38. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése rögzíti, hogy az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése és

mellékletének 17. pontja értelmében tisztességtelen annak valótlan állítása, hogy az áru alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.

39. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. A (2) bekezdés szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenységük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni. A (3) bekezdés értelmében nem tekinthető a magatartás torzítására alkalmasnak a reklámban túlzó vagy nem szó szerint értendő kijelentések bevett, a reklám természetéből adódó mértéket meg nem haladó alkalmazása.
40. Az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontja rögzíti, megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére – olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:
- b) az áru lényeges jellemzői, így különösen
    - bj) az egészségre gyakorolt hatása.
41. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés értelmében az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.
42. A Fttv. 14. §-a kimondja, hogy a vállalkozás - az eljáró hatóság felhívására - a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

43. Az Éltv. mellékletének 10. pontja értelmében élelmiszer az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete 2. cikke szerinti fogalom. Ezen fogalom szerint az „élelmiszer” minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.
44. Az Éltv. 10. §-ának (2) bekezdése szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót
- a) az élelmiszer tulajdonságai - így különösen az élelmiszer természete, azonossága, jellemzői, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási helye vagy eredete, illetve előállítási vagy termelési módja - tekintetében,
  - b) azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik,
  - c) annak állításával vagy olyan benyomás keltésével, hogy az élelmiszer különleges tulajdonsággal rendelkezik, ha ugyanezekkel a tulajdonságokkal minden más hasonló élelmiszer is rendelkezik.
45. Az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.
46. Az Éltv. 10. §-ának (4) bekezdése szerint a (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.
47. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
48. Az Éltv. 77. §-a (2) bekezdésének i) pontja rögzíti, hogy az Éltv. - a végrehajtására kiadott jogszabályokkal együtt – egyebek között az Európai Parlament és a Tanács 2000/13/EK irányelvének való megfelelést szolgálja.
49. Az Európai Parlament és a Tanácsnak élelmiszerek címkézésére, kiserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2000/13/EK irányelve 2. cikkének (1) bekezdése és ugyanezen cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében az élelmiszer reklámjai
- a) nem lehetnek alkalmasak arra, hogy a vásárlót megtévezzék, különösen

- i. az élelmiszer jellemzői, és különösen annak természete, azonosítása, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, tartóssága, származása vagy eredete, gyártásának vagy előállításának módja tekintetében,
- ii. az élelmiszer olyan hatással vagy tulajdonsággal való felruházása révén, amellyel az nem rendelkezik;
- iii. annak sugallása révén, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik, holott minden hasonló élelmiszer rendelkezik ilyen jellemzőkkel,

b) a speciális élelmezési célokra szánt természetes ásványvizekre és élelmiszerekre vonatkozó közösségi rendelkezésekre figyelemmel nem ruházhatnak fel élelmiszereket emberi betegségek megelőzésének, kezelésének vagy gyógyításának tulajdonságával, és ilyen tulajdonságokra nem is hivatkozhatnak.

50. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet preambuluma (3) és (4) pontja értelmében

- az általános jelölési előírásokat az élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv tartalmazza. A 2000/13/EK irányelv általános jelleggel megtiltja a vásárló félrevezetésére alkalmas, illetve az élelmiszernek gyógyító hatást tulajdonító információk használatát. A 1924/2006/EK rendeletnek ki kell egészítenie a 2000/13/EK irányelvben szereplő általános elveket, valamint a fogyasztók számára ilyen formában szolgáltatott élelmiszerek tekintetében egyedi rendelkezéseket kell, hogy meghatározzon a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások használatát illetően,
- a 1924/2006/EK rendeletet kell alkalmazni minden kereskedelmi kommunikációban szereplő tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításra, ideértve többek között az élelmiszerek általános reklámozását is.

51. A 1924/2006/EK rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 4., 5. és 6. pontja szerint

4. „tápanyag-összetételre vonatkozó állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer bizonyos, a táplálkozásra nézve különös kedvező tulajdonságokkal rendelkezik:

- a) azon energia (kalóriaérték) következtében, amelyet
  - i. tartalmaz
  - ii. csökkentett vagy növelt mértékben tartalmaz, vagy
  - iii. nem tartalmaz, és/vagy
- b) azon tápanyagok vagy egyéb anyagok következtében, amelyeket
  - i. tartalmaz

- ii. csökkentett vagy növelt mértékben tartalmaz, vagy
- iii. nem tartalmaz,

5. „egészségre vonatkozó állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van,

6. „betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer, élelmiszercsoport vagy valamely alkotóelemének fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának valamely kockázati tényezőjét.

52. A 1924/2006/EK rendelet 3. cikke rögzíti, hogy

- a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat csak akkor lehet a Közösségen belül forgalomba hozott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában alkalmazni, amennyiben az adott állítások megfelelnek a rendelet előírásainak,
- a 2000/13/EK és a 84/450/EGK irányelv sérelme nélkül, a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása egyebek között [a) pont] nem lehet valótlan, félreérthető vagy megtévesztő.

53. Az állítások tudományos alátámasztása kapcsán a 1924/2006/EK rendelet 6. cikke rögzíti, hogy

- (1) a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokra kell alapozni, és azokkal kell alátámasztani,
- (2) a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítást alkalmazó élelmiszeripari vállalkozónak az állítás alkalmazását igazolnia kell,
- (3) a tagállamok illetékes hatóságai kérhetik, hogy az élelmiszeripari vállalkozó vagy a terméket forgalomba hozó személy mutassa be a rendeletnek való megfelelést igazoló valamennyi vonatkozó tényezőt és adatot.

54. A 1924/2006/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdése értelmében egészségre vonatkozó állítások alkalmazása csak a következő feltételek teljesülése esetén megengedett:

- a) általánosan elfogadott tudományos bizonyítékok igazolják, hogy az állítás tárgyát képező tápanyag vagy egyéb anyag jelenléte, hiánya vagy csökkentett mennyisége az élelmiszerben vagy élelmiszercsoportban bizonyítottan kedvező táplálkozási vagy élettani hatással bír;
- b) azt a tápanyagot vagy egyéb anyagot, amelyre az állítás vonatkozik:
  - i. a késztermék a közösségi jogszabályokban meghatározottak szerint jelentős mennyiségben tartalmazza, vagy – ilyen szabályozás hiányában – olyan mennyiségben tartalmazza, amely az állítás szerint általánosan elfogadott

tudományos bizonyítékokkal igazolt táplálkozási vagy élettani hatást eredményezi, vagy

ii. a termék nem tartalmazza, vagy olyan, csökkentett mennyiségben tartalmazza, amely az állítás szerint általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal igazolt táplálkozási vagy élettani hatást eredményezi;

- c) adott esetben az állításban szereplő tápanyag vagy egyéb anyag a szervezet számára hasznosítható formában van jelen;
- d) a termékből ésszerűen várhatóan elfogyasztható mennyiség az állításban szereplő tápanyagból vagy egyéb anyagból a közösségi jogszabályokban meghatározottak szerint jelentős mennyiséget tartalmaz, vagy – ilyen szabályozás hiányában – olyan mennyiséget tartalmaz, amely az állítás szerint általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal igazolt táplálkozási vagy élettani hatást eredményezi;
- e) esettől függően a rendelet III., illetve IV. fejezetében meghatározott különös feltételek teljesülnek.

A rendelet – egészségre vonatkozó állítások alkalmazhatóságának különös feltételeit ismertető – IV. fejezete 10. cikkének (2) bekezdése értelmében az egészségre vonatkozó állítás alkalmazása csak akkor megengedett, ha az alábbi tájékoztatás a címkén vagy – címkézés hiányában – a megjelenítésen vagy a reklámban szerepel:

- a) a változatos és kiegyensúlyozott étrend és az egészséges életmód jelentőségére vonatkozó kijelentés;
- b) az állításban megfogalmazott kedvező hatás eléréséhez szükséges étel- és ital- mennyiség és fogyasztási minta;
- c) szükség esetén figyelmeztetés azok számára, akiknek kerülniük kell az étel- és ital- fogyasztását; és
- d) megfelelő figyelmeztetés olyan termékek esetében, amelyek túlzott fogyasztása valószínűsíthetően egészségügyi kockázatot hordoz.

55. A 1924/2006/EK rendelet 8. cikkének (1) bekezdése szerint a tápanyag-összetételre vonatkozó állítások alkalmazása csak akkor megengedett, ha azok szerepelnek a tápanyag-összetételre vonatkozó állítások és az ezekre vonatkozó feltételekről szóló mellékletben található felsorolásban, és megfelelnek a rendeletben meghatározott feltételeknek. A 10. cikk (1) bekezdése alapján tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve

- ha azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek és a IV. fejezetben foglalt különös követelményeknek megfelelnek, ha azokat a rendelettel összhangban engedélyezik, és
- ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek.

56. A 1924/2006/EK rendelet 12. cikkének c) pontja alapján nem engedhetők meg az olyan egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, amelyek egyes orvosok vagy egészségügyi

szakemberek (valamint egyéb, a 1924/2006/EK rendelet 11. cikkében nem említett szervezetek) ajánlásaira hivatkoznak.

57. A 1924/2006/EK rendelet 13. cikke értelmében a 15–19. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:

a) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy

b) pszichés állapot és magatartás; vagy

c) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése, és amelyeket feltüntetnek a (3) bekezdésben meghatározott listán,

amennyiben

i. általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak;

és

ii. az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.

58. A 1924/2006/EK rendelet 28. cikkének (5) és (6) bekezdésében rögzített átmeneti intézkedések szerint

- a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, egészségre vonatkozó állításokat - a 24. cikkben említett védintézkedések elfogadásának sérelme nélkül - a 1924/2006/EK rendelet hatálybalépése időpontjától a 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadásáig lehet alkalmazni az élelmiszeripari vállalkozók saját felelőssége mellett, feltéve, hogy az állítások megfelelnek a 1924/2006/EK rendeletnek és a rájuk vonatkozó hatályos nemzeti rendelkezéseknek,

- a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjától és a 14. cikktől eltérő, egészségre vonatkozó állításokra, amelyeket a nemzeti rendelkezéseknek megfelelően a 1924/2006/EK rendelet hatálybalépésének időpontja előtt alkalmaztak, a következők vonatkoznak:

i. azon egészségre vonatkozó állításokat, amelyeket valamely tagállam értékelt és engedélyezett, a következők szerint kell engedélyezni:

1. a tagállamok legkésőbb 2008. január 31-ig közlik a Bizottsággal ezen állításokat, az állítást alátámasztó tudományos adatok értékelését tartalmazó jelentéssel együtt;

2. a hatósággal folytatott konzultációt követően, a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően a Bizottság határozatot fogad el az ily módon engedélyezett egészségre vonatkozó állításokról.

Az ilyen eljárás során nem engedélyezett egészségre vonatkozó állításokat a határozat elfogadását követően hat hónapig még lehet alkalmazni;

ii. azon egészségre vonatkozó állítások, amelyeket a tagállamok nem értékelték és nem engedélyeztek, tovább alkalmazhatók, feltéve, hogy a 1924/2006/EK rendelet szerint kérelmet nyújtanak be 2008. január 19. előtt; az ezen eljárás során nem engedélyezett egészségre vonatkozó állítások tovább alkalmazhatók a 1924/2006/EK rendelet 17. cikkének (3) bekezdése szerinti határozat meghozatalát követő hat hónapig.

59. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a Gazdasági Versenyhivatal eljárása tekintetében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) rendelkezéseit kell alkalmazni.
60. A Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.
61. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

VII.

Jogi keretek

Hatáskör

62. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
63. Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál - a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével - a következő szempontok irányadóak: a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a

jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.

64. A (2) bekezdés szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a) a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg, b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg, c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.
65. A Versenytanács megállapította, hogy az Fttv. 11. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján a jelen ügyben fennáll a GVH hatásköre, mivel a vizsgált kereskedelmi gyakorlat részben országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósult meg.
66. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése szerint a 10. §-ának (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
67. Az Fttv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv.-ben meghatározott hatóság jár el az e törvény szerinti eljárásban akkor is, ha külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezésének megsértése tekintetében külön törvény így rendelkezik. Az ilyen eljárásban az eljáró hatóság vizsgálja mind az e törvény, mind pedig a külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseinek megsértését.
68. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése értelmében az Éltv. 10. §-ának (2)-(4) bekezdésének megsértése esetén is a gazdasági verseny Fttv. szerinti érdemi érintettségének megállapíthatóságát kell vizsgálni, amely az előzőekben kifejtettek szerint már megállapításra került, s így a GVH hatásköre a jelen versenyfelügyeleti eljárásban az Éltv. vonatkozásában is fennáll.
69. A GVH illetékessége a Tptv. 46. §-a alapján az ország egész területére kiterjed.

Az eljárás tárgya

70. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, s így a magáról vagy áruinak lényeges tulajdonságáról vagy adott, fogyasztóknak szóló tájékoztatása igaz és pontos legyen, s ne alkalmazzon jogszabály által tilalmazott állításokat tartalmazó kereskedelmi kommunikációkat.
71. A jelen eljárás tárgya az eljárás alá vont által a Medosan Kurkuma Plus

- betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei megelőzésére, gyógyítására, kezelésére való alkalmasságával, valamint az ezen gyógyhatás-állítások szintjét el nem érő

- egészségre gyakorolt hatásával

kapcsolatban, továbbá

- a televíziós reklámokban orvos ajánlásával

tett állításainak megítélése.

72. A Versenytanács aláhúzza, hogy kizárólag az eljárást megindító végzésben meghatározott körben értékelte a vizsgált kereskedelmi gyakorlatot.

73. A Versenytanács az Fttv. alapján kizárólag azokat a kereskedelmi kommunikációkat vizsgálhatja, amelyek fogyasztókkal szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlat részeként kerültek alkalmazásra [Fttv. 1. § (1) bekezdés], azaz olyan természetes személyekkel szemben, akik önálló foglalkozásukon és gazdasági tevékenységükön kívül eső célok érdekében járnak el [Fttv. 2. § a) pont]. A Versenytanács vizsgálata nem terjedhet ki olyan kereskedelmi kommunikációra, amelynek a címzettje kizárólag vállalkozás vagy önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró nem természetes személy (lásd a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény 2. §-át). Ettől eltérő a helyzet az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése esetében, amely az élelmiszer-jelöléssel, az élelmiszer megjelenítésével, reklámjával megcélzott, illetőleg elért személyek (vég)fogyasztó voltától függetlenül fogalmazza meg, hogy nem tulajdonítható az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonság, illetve nem kelthető ezen tulajdonságok meglétének benyomása. Ennek megfelelően az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése vonatkozásában nemcsak a fogyasztókat megcélzó, illetve elérő reklámok értékelhetők.

A kereskedelmi gyakorlattal megcélzott, illetve elért fogyasztók

74. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára, a Medosan Kurkuma Plus terméknek a kereskedelmi kommunikációkban tulajdonított, az emberi szervezet működésével összefüggő tulajdonságok iránt – közvetlen érintettségük folytán – érzékeny fogyasztók felé irányult. A vizsgált állításokon belül a betegségek megelőzésére, kezelésére vonatkozó gyógyhatás állítások esetében az érintett fogyasztói kör sérülékenynek, ezen állításokra különösen érzékenynek tekintendő.

75. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlatban nem pusztán gyógyhatásra vonatkozó állítások vannak, a vizsgált kereskedelmi gyakorlat megítélése során a fenti csoporton túlmutatóan az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el. Azonban ennek az elvárt ésszerűségnek is vannak racionális korlátai, így a Versenytanács kiemeli, hogy

- a fogyasztótól az „ésszerű tájékozódás” körében nem azt kell elvárni, hogy ellenőrizze a kereskedelmi kommunikációkban szereplő információ helytállóságát. A kereskedelmi

kommunikációk egyik funkciója éppen az, hogy a vállalkozás és a fogyasztó között meglévő információs aszimmetria feloldására költséghatékony megoldásokat kínálnak, s a fogyasztó - számára költségmegtakarítást eredményezően - valóságosnak, pontosnak fogadja el a vállalkozás nyújtotta tájékoztatást, történjék az bármilyen formában;

- az a fogyasztó is ésszerűen jár el, aki nem kételkedik a kereskedelmi kommunikációk által nyújtott tájékoztatásban, a vállalkozás szavahihetőségében, hanem a kereskedelmi kommunikációkat egy ésszerűen költséghatékony tájékozási folyamatban az üzleti tisztesség követelményének érvényesülésében bízva kezeli.

Az üzleti döntés

76. A kereskedelmi gyakorlat akkor megtévesztő, ha alkalmas a fogyasztó üzleti döntésének befolyásolására.
77. Kiemelendő (összhangban a törvény indokolásával), hogy az üzleti döntés fogalma szélesebb terjedelmű a fogyasztó gazdasági döntéseinek polgári jog szerinti fogalmánál, a szerződési akarat kifejezésénél. Üzleti döntésnek minősül a fogyasztó azon döntése, amikor azonosítja a kielégítendő szükségletét és valamely vállalkozást vagy valamely szolgáltatást választja szükséglete kielégítéseként.
78. A jogi értékelés szempontjából relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, s a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlatok tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás lehet jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Kifogásolható már önmagában az a körülmény, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, keresi annak termékét.

Az alkalmazott kommunikációs eszközök sajátosságai

79. A jelen ügyben vizsgált kereskedelmi gyakorlat kommunikációs eszközein belül a televíziós reklámok jellemzői emelendők ki. A jelen esetben ugyanis maga az eljárás alá vont is akként nyilatkozik,²¹ hogy jellemzően ún. DRTV (direct response television, azaz közvetlen válaszra ösztönző televízió, televíziós vásárlási műsorablak) hirdetési blokkokban népszerűsíti a terméket, mert a reklámok hossza (kb. 120 másodperc) miatt az eljárás alá vontnak olcsóbb reklámozási fórumokat kellett találnia. A hazai szabályozás (a média szolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény) értelmében
- televíziós vásárlás az a reklám, amely ellenérték vagy ellenszolgáltatás fejében árunak, szolgáltatásnak, jogoknak és kötelezettségeknek – a forgalmazóval vagy szolgáltatóval való kapcsolatteremtés útján történő – értékesítésére vagy más módon

---

²¹ Vj/019-002/2013. számú irat

történő igénybevételére tartalmaz közvetlen ajánlatot, ideértve a médiaszolgáltatásban közzétett, gazdasági vállalkozásként működő telefonos játékokat is,

- a televíziós vásárlási műsorablak pedig olyan televíziós vásárlás, amelynek megszakítás nélküli időtartama legalább tizenöt perc,
- a lineáris médiaszolgáltatásban közzétett reklámok időtartama egyetlen, egész órától egész óráig tartó időszakon belül sem haladhatja meg a tizenkét percet,
- azonban ezen korlátozás nem terjed ki a televíziós vásárlási műsorablakra.

80. A fentiek és a gyakorlati tapasztalatok alapján a délelőtti- vagy a késő éjjeli, hajnali műsorsávokban látható vásárlási műsorablakok olyan, a főműsoridőben megjelenő reklámoknál hosszabb hirdetések tartalmaznak, amelyek célcsoportja a már nem aktív, jellemzően nyugdíjas, esetleg munkanélküli, valamely egészségügyi problémára (illetve egyéb élethelyzetbeli nehézségre) megoldást kereső, illetve ilyen üzenetekre kifejezetten nyitott fogyasztói kör. Mivel egy-egy vásárlási műsorablakban jellemzően több hasonló funkciójú (adott esetben egészséggel kapcsolatos) termék népszerűsítésre is sor kerülhet, valamint ezen hirdetések általában fogyasztói tapasztalatokra, felhasználói beszámolókra, illetve az elméleti háttér részletesebb ismertetésére épülnek, üzenet-közvetítő hatásuk is erősebb, mint a rövidebb televíziós reklámszpotoknak.

81. Az üzenet-közvetítés eredményessége részben érzelmi, részben értelmi alapú. A fogyasztókat érzelmileg befolyásolhatja, hogy sorstársak beszámolóit láthatják, hallhatják, esetenként szakemberek megerősítésével, az értelmet viszont az is befolyásolhatja, hogy olyan képi és szöveges tartalmak is megjelennek az egyes reklámokban, amelyek a termékek hatásainak, funkcióinak elméleti, szakmai megalapozottságát hivatottak alátámasztani.

82. Továbbá – ugyan a szabályozás kötelezővé teszi a más médiatartalmaktól való elkülönítést, megkülönböztetést, továbbá értelemszerűen a termékek egyes jellemzői és az értékesítési lehetősége is elérhetőek a reklámokban – a televíziós vásárlási műsorablakokban megjelenő, általában interjú-szerű elemeket is tartalmazó hirdetések képi és szöveges megjelenítése közelebb áll a szerkesztői tartalmakhoz mint a pusztán szlogenekkel operáló reklámszpotokhoz. Erre való tekintettel ezen hirdetési forma magasabb fokú fogyasztói bizalmat képes generálni.

83. A versenytanácsi álláspont szerint tehát a vásárlási műsorablakokban megjelenő reklámok különösen (fokozottan) alkalmasak a fogyasztói döntések befolyásolására.

A vizsgált állítások alkalmassága a fogyasztók ügyleti döntéseinek befolyásolására

84. A valamely egészségügyi problémával szembesülő fogyasztó ügyleti döntéseinek befolyásolására nyilvánvalóan alkalmasak az olyan állítások, amelyek (adott esetben orvos ajánlásával is) betegséget megelőző, azt gyógyító, illetve az egészségre nézve kedvező tulajdonságot tulajdonítanak.

A vizsgált állítások igazolása

85. Az Fttv. 14. §-a rögzíti, hogy ha a vállalkozás a hatóság felhívására a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát nem igazolja, akkor ezt úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak.
86. A kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát tehát a vállalkozás köteles igazolni. Az élelmiszerek, étrend-kiegészítők kapcsán alkalmazott, egészségre vonatkozó állítások igazolása a különös ágazati szabályokhoz igazodik, mivel ezen szabályok alapvetően befolyásolják, hogy a jogszerűen alkalmazható állítások igazolásának milyen módon kell megtörténnie.
87. A Versenytanács megjegyzi, hogy egy reklámállításnak az igazolási kötelezettségre kiható értelmezése során nem bír jelentőséggel, hogy a vállalkozás a kifogásolt állítást miként értelmezi, a közléssel mit szeretett volna kifejezésre juttatni, mivel azt a fogyasztó szempontjából kell értelmezni.

A vizsgálatl érintett termék

88. A vizsgálatl érintett termék étrend-kiegészítőként (élelmiszerként) hozható forgalomba.
89. Magyarországon az étrend-kiegészítőket (azok hatékony hatásági ellenőrzésének elősegítése céljából) legkésőbb a termék első forgalomba hozatalakor a gyártónak vagy az importőrnek kötelessége bejelenteni az OÉTI-nek. A bejelentési (notifikáció) kötelezettség nem jelent mást, mint a termék címkéjének és adatlapjának benyújtását az OÉTI-hez, legkésőbb a termék piacra helyezésének napján. A rendszer nem alkalmas a termék forgalomba kerülésének megakadályozására, csak a piacfelügyeleti munkát segíti elő azzal, hogy probléma, veszély észlelésekor a további intézkedések megtétele céljából értesítést kap az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat.

Az élelmiszerek, étrend-kiegészítők kereskedelmi kommunikációira irányadó előírások

90. Az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 2007. január 19-én lépett hatályba és 2007. július 1-jétől kell alkalmazni. A 1924/2006/EK 13. cikkének (2) bekezdése szerint a tagállamok 2008. január 31-ig az Európai Bizottság rendelkezésre bocsátják azon egészségre vonatkozó állítások listáját, a rájuk vonatkozó tudományos referenciákkal együtt, amelyek az alábbiakról szólnak, vagy azokra utalnak:
- a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében,
  - pszichés állapot és magatartás,
  - a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül a fogyás vagy testtömeg kontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése.

91. A 1924/2006/EK rendelet - annak 28. cikke alapján, az átmeneti szabályokban meghatározott eltérésekkel - teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban, 2007. július 1-jétől.
92. Az OÉTI az Európai Élelmiszer és Italgyártók Szövetsége által szerkesztett lista, a bejelentett étrend-kiegészítők címkéjén található állítások, valamint a témában érdekelt élelmiszer előállítók, és forgalmazók beadványainak figyelembevételével összeállította és 2008 januárjának végén eljuttatta az általánosan elfogadott tudományos elveken alapuló egészségre vonatkozó állítások magyar nemzeti listáját a Bizottsághoz.
93. Az élelmiszerek egészségre gyakorolt hatásával összefüggő állítások vonatkozásában figyelembe veendő a 1924/2006/EK rendelet mellett a nem a betegségek kockázatának csökkentését, illetve a gyermekek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások jegyzékének megállapításáról szóló, 2012. május 16-i 432/2012/EK bizottsági rendelet előírásai, amely a vállalkozások számára a rendelet hatálybalépését követő 6 hónap időszakot szabott meg az alkalmazásra, annak érdekében, hogy az élelmiszeripari vállalkozók alkalmazkodni tudjanak annak követelményeihez.
94. A vizsgálattal érintett termék az étrend-kiegészítők azon kategóriájába tartozik, amelyre az élelmiszerekre vonatkozó általános szabályokat tartalmazó Éltv., továbbá az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) EszCsM rendelet, valamint az 1924/2006/EK rendelet különös tájékoztatási szabályokat állapít meg.
95. A 1924/2006/EK rendelet I. fejezete 2. cikke (fogalommeghatározások) (2) bekezdésének 5. pontja értelmében „egészségre vonatkozó állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van.
96. Ha egy áru élelmiszernek, illetve étrend-kiegészítőnek minősül, akkor az élelmiszerekre, illetőleg az étrend-kiegészítőkre vonatkozó szabályozás alá esik, így meg kell felelnie az adott termék fogyasztók részére történő értékesítésével, az azzal összefüggő kereskedelmi gyakorlatokra irányadó előírásoknak, mindenekelőtt annak, hogy
- betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonság élelmiszernek, illetve étrend-kiegészítőnek nem tulajdonítható,
  - tápanyag-összetételre vonatkozó állítás kizárólag a jogszabályi előírások szerint tehető egy élelmiszernél kapcsolatban,
  - betegségek kockázatának csökkentésével vagy a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítás élelmiszernél, étrend-kiegészítővel összefüggésben csak abban az esetben alkalmazható, ha az a jogszabályok szerinti külön eljárásban engedélyezésre kerül,
  - nem betegségek kockázatának csökkentésével vagy a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítás élelmiszer, illetve étrend-kiegészítő vonatkozásában történő alkalmazására csak a jogszabályok, s különösen a

1924/2006/EK rendelet által rögzített feltételek szerint, az azokban megszabott eljárásrend tiszteletben tartásával van lehetőség.

97. A 1924/2006/EK rendelet rendelkezéseiből következően az élelmiszerek vonatkozásában az egészségre vonatkozó állítások generálisan tiltottak, kivéve, ha azok a 1924/2006/EK rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelnek és az engedélyezett állítások listáján szerepelnek. Vagyis a 10. cikk (1) bekezdésében található tilalom – amely szerint az egészségre vonatkozó állítások élelmiszerek kapcsán történő alkalmazása főszabály szerint tilos – alóli kivétel a 1924/2006/EK rendeletben rögzített konjunktív feltételek teljesülése esetén állapítható meg.

Betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokra vonatkozó állítások

98. Az Éltv. 10. §-ának (3) és (4) bekezdése értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, illetőleg az élelmiszerre vonatkozó reklám - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását. Az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás GVH előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a vonatkozó ágazati jogi szabályozással. Ennek megfelelően egy, a GVH előtt folyamatban lévő eljárás nem eredményezheti, hogy az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságot lehetne tulajdonítani, s így az erre irányuló bizonyítási kísérlet, a vállalkozás által beterjesztett bizonyítékok a GVH eljárása szempontjából nem bírnak relevanciával.
99. Az Fttv. 1. §-a (4) bekezdésének c) pontja értelmében külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv.-ben foglalt szabályokon túl szigorúbb szabályokat írhat elő az áru egészségügyi vonatkozásaival összefüggő követelmények érvényesítése céljából. A jelen esetben az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése speciális szabályként az élelmiszerek vonatkozásában rögzíti, hogy az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását [a (4) bekezdés értelmében ez a tilalom az élelmiszerekre vonatkozó reklámokra is alkalmazandó]. Emellett az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet 6. §-ának (2) bekezdése is kimondja, hogy az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.
100. Az élelmiszereknek tulajdonított gyógyhatással kapcsolatos bírói gyakorlatból megállapíthatóan
- meg kell különböztetni egyrészt a betegségek megelőzésére, kezelésére, vagy gyógyítására alkalmas gyógyszereket, gyógyhatású készítményeket, másrészt az olyan élelmiszereket, amelyek nem a betegség megszüntetését, az egészség helyreállítását

célozzák, hanem más módon gyakorolnak pozitív hatást az életműködésre [vö. a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.152/2010/5. számú ítéletével (Vj/209/2007.)],

- gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, az egészséget helyreállítja, azaz egészségessé tesz. Az egészség helyreállítását célzó tevékenység a gyógyítás, amelynek érdekében fogyasztani ajánlott terméknek gyógyító hatású terméknek kell lennie [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.086/2006/6. (Vj/122/2003.), illetve lásd Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12. (Vj/103/2003.)],
- az egészségre gyakorolt jótékony, kedvező hatása annak a terméknek van, amely képes az életműködés zavartalanságára, az egészségre kedvező hatást gyakorolni [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.086/2006/6. (Vj/122/2003.), Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12. (Vj/103/2003.)],
- amennyiben egy élelmiszernek gyógyító hatása van, kedvezően befolyásolhatja a fogyasztók közérzetét, javíthat az egészségi állapoton, illetve alkalmas a már kialakult betegségek kezelésére, akkor ez a termék nemcsak úgy általában élelmiszer, hanem gyógyszer [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.603/2010/5. (Vj/97/2007.)],
- ha egy kereskedelmi kommunikáció egy adott élelmiszernek az egészségi állapotban történő drasztikus változást, így különösen egészség helyreállító hatást ígér, akkor olyan tulajdonságokat társít az adott élelmiszerhez, amely hatás csak gyógyszertől várható [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12. (Vj/103/2003.)],
- minden olyan reklámállítás, amely az adott élelmiszernek egészségi állapotban történő drasztikus (gyors és döntő) változást ígér, olyan tulajdonságokat társít az adott élelmiszerhez, amely hatások csak gyógyszertől várhatóak [lásd a Fővárosi Törvényszék 7.K. 30.155/2006/19. számú ítéletét (Vj/68/2004.)],
- a versenyfelügyeleti eljárásban a GVH-nak a tényállás tisztázása körében nem az a feladata, hogy a különböző engedélyező hatóságok által lefolytatott vizsgálatokat megismételve, vagy azok helyett szakértői bizonyítást folytasson le, az áru azon lényeges tulajdonsága vonatkozásában, hogy az gyógyhatás kiváltására alkalmas-e. A GVH-nak azt kell megítélnie, hogy a reklámállítások kelthették-e azt a képzetet a fogyasztóban, hogy a perbeli készítményeknek gyógyhatása van [lásd a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.185/2004/4. számú ítéletét (Vj/128/2003.), illetőleg a Fővárosi Törvényszék 7.K. 30.155/2006/19. számú ítéletét (Vj/68/2004.)].

Egészségre vonatkozó állítások

101. Az élelmiszerekre, étrend-kiegészítőkre vonatkozó különös ágazati szabályok kihatással vannak az adott, kereskedelmi kommunikációkban tett állítások alkalmazásában megnyilvánuló kereskedelmi gyakorlat GVH általi értékelésére, az állítások igazolásának elfogadhatóságára is.
102. Amint az előzőleg már aláhúzásra került, a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát a vállalkozás köteles igazolni (Fttv. 14. §), az élelmiszerek, étrend-kiegészítők kapcsán alkalmazott, egészségre vonatkozó állítások alkalmazhatóságát ugyanakkor elsődlegesen a különös ágazati szabályok határozzák meg.

103. Az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás GVH előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a vonatkozó ágazati jogi szabályozással. Ennek megfelelően egy, a GVH előtt folyamatban lévő eljárás nem eredményezheti, hogy az élelmiszernek egészségre vonatkozó állítás lenne tulajdonítható a jogszabályok által rögzített feltételek teljesülésének hiányában, a jogszabályokban megszabott eljárásrend tiszteletben tartásának mellőzésével. Így a vállalkozásnak a GVH előtti eljárásban az igazolási kötelezettség elsősorban arra terjed ki, hogy az állítás alkalmazására a jogszabályi előírásokkal összhangban került sor.

104. Amint azt a 1924/2006/EK rendelet preambuluma (14) bekezdése kifejti, az egyes tagállamokban az élelmiszerek címkézésekor és reklámozása során számos olyan, jelenleg is alkalmazott állítás használatos, amelyek olyan anyagokkal kapcsolatosak, amelyek kedvező volta nem igazolt, vagy amelyeket illetően pillanatnyilag nincsen kellő tudományos egyetértés. A 1924/2006/EK rendelet preambuluma aláhúzza, biztosítani kell, hogy az anyag, amelyre az állítás vonatkozik, valóban rendelkezzen kedvező táplálkozási vagy élettani hatással. A preambulom (16) bekezdése szintén kiemeli, helyénvaló valamennyi fogyasztó védelme a megtévesztő állításokkal szemben. A 1924/2006/EK rendelet preambuluma (29) bekezdése is azt tükrözi, a szabályozást áthatja az a cél, hogy az egészségre vonatkozó állítások valósághűek legyenek, s ezt szolgálja a 1924/2006/EK rendelet által létrehozott szabályozási rendszer, eljárásrend. Ez összhangban van a szintén a fogyasztók irányában tett állítások valóságnak való megfelelésének biztosítását mint célt szolgáló Fttv.-nek a tényállítás valóságának igazolásával kapcsolatos előírásával is.

A két szabályozás ebben megmutatkozó összhangja az Fttv. körében megkövetelt igazolás vonatkozásában azzal a következménnyel jár, hogy az élelmiszerek kapcsán tett egészségre vonatkozó állítások igazolása az ágazati szabályozáshoz igazodik, s a vállalkozásnak elsődlegesen a 1924/2006/EK rendeletnek [illetőleg hatályba lépését követően a Bizottság nem a betegség kockázatának csökkentését, illetve a gyermek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások jegyzékének megállapításáról szóló 432/2012/EU rendeletének] való megfelelést kell igazolnia az Fttv. szerinti eljárásban is. Ez utóbbi esetben az is szükséges, hogy az adott állítás alkalmazása (a jogszabályban szerepeltetett) feltételeinek teljesülése is bizonyítást nyerjen, így különösen az, hogy a termék az állításban ígért hatáshoz szükséges mennyiségben tartalmazza az adott (táp)anyagot.

105. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács az élelmiszerek esetében az egészségre vonatkozó állítások bizonyítottsága kapcsán meghatározó jelentőséget tulajdonít a 1924/2006/EK rendeletnek (és hatályba lépését követően a 432/2012/EU rendeletnek) való megfelelés vállalkozás általi bizonyításának.

VIII.

A jogi értékelés

A Medosan Kurkuma Plus termékre vonatkozó, a jelen eljárásban kifogásolt állítások

106. A Versenytanács kifogásolhatónak ítéli

- azokat a kereskedelmi kommunikációkat, amelyek jogszabály által tilalmazott állítást tartalmaznak, figyelemmel arra, hogy
  - o élelmiszernek (étrend-kiegészítőnek) nem tulajdonítható betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonság, illetve nem kelthető ezen tulajdonságok meglétének benyomása,
  - o élelmiszer (étrend-kiegészítő) kapcsán nem tehetők olyan egészségre vonatkozó állítások, amelyek egyes orvosok vagy egészségügyi szakemberek ajánlásaira hivatkoznak,
- azokat a kereskedelmi kommunikációkban megjelenő egészségre vonatkozó állításokat, melyeket az eljárás alá vont – a 1924/2006/EK rendelet átmeneti szabályait is szem előtt tartva – csak akkor alkalmazhatott volna, ha az állítások megfeleltek volna a kivétel konjunktív követelményeinek és e konjunktív feltételek mindegyikét az állítások közreadása előtt bizonyítani tudta volna. Ezek vonatkozásában az eljárás alá vontnak igazolnia kellett volna, hogy az általa tett, egészségre vonatkozó állítások alkalmazására a vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban került sor.

A Medosan Kurkuma Plus termék betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére való alkalmasságára vonatkozó állítások

107. Az emberi szervezetre irányuló hatásokkal kapcsolatos állítások megkülönböztethetőek abból a szempontból, hogy azok a szervezet milyen állapotára vonatkoznak. Az egészségre gyakorolt hatás-állítások azt sugallják a fogyasztónak, hogy a termék és az egészség között összefüggés van, de nem állítják azt, hogy az alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására. Az egészség helyreállítását célzó tevékenység gyógyítás, az ilyen tartalommal ajánlott terméknek gyógyító hatású terméknek kell lennie. Az egészségre gyakorolt jótékony hatása annak a terméknek van, amely kedvező hatást képes gyakorolni az életműködés zavartalanságára, az egészségre. Gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, az egészséget helyreállítja, azaz egészségessé tesz. Gyógyhatásnak minősül tehát a drasztikus, nem egészségvédő és -megelőző, hanem a normál egészségi állapothoz való visszatérést biztosító, egészség-helyreállító hatás.²²

108. A Versenytanács betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságaira utaló állításnak minősítette a következőket (figyelemmel arra is, hogy pl. az egészségi állapottal kapcsolatos olyan általánosabb állításokat mint a vérkeringés vagy az érrendszer állapotának javítása, abban az esetben gyógyhatás-állításnak tekinti a

---

²² Főv. Ítéletábra 2.Kf. 27.127/2004/12., Vj-103/2003.

Versenytanács, ha az állítások mellett ok-okozati összefüggésben közvetlenül megjelenik egy betegség kórképe is, egyebekben pusztán egészségre-ható állításként minősíti):

Kommunikációs eszköz	Kifogásolt állítások
Televíziós reklám	„és hatékonyan kezeli többek között a lábfej, a térd, a csípő, a derék és a váll ízületi megbetegedéseit.” „megszűntek a fájdalmaim” / „megszűnt a fájdalom” / „nagy fájdalmam is elmúlt”
Internetes honlap: www.medosan.hu	„A kurkumának tulajdonított hatások: Hatékony gyulladáscsökkentőként tartják számon, alkalmazása ajánlott a következő egészségügyi problémák esetében: ízületi gyulladás (arthritis), csontízületi gyulladás (osteoarthritis), reumás jellegű ízületi gyulladás (rheumatoid arthritis), heveny fertőzések. ... Javítja a vérkeringést, gátolja a vérrögök kialakulását, ezáltal csökkentheti az infarktus- és trombózisveszélyt, védi az érrendszert. ... Újabb kutatások szerint csökkentheti a rák és az Alzheimer-kór kialakulásának kockázatát, megakadályozhatja a rákos sejtek szaporodását”
Gyógyhír Magazin (2012. október)	„A kurkuma védelmet nyújt az ízületeknek, hatékonyan kezeli az ízületi gyulladásokat. Segít megelőzni az időskorban gyakori megbetegedéseket. A kurkumának tulajdonított hatások: - hatékonyan kezeli az ízületi gyulladásokat - fájdalomcsökkentő hatással rendelkezik javítja a vérkeringést, gátolja a vérrögök kialakulását, ezáltal csökkenti az infarktus- és trombózisveszélyt, védi az érrendszert”
Patika Tükör Magazin (2012. október és december)	„A kurkuma védelmet nyújt az ízületeknek, hatékonyan kezeli az ízületi gyulladásokat. Segít megelőzni az időskorban gyakori megbetegedéseket. - hatékony gyulladáscsökkentő - eredményesen kezeli a lábfej, a boka, a térd, a csípő, a derék, a hát, a csukló, a könyök és a váll ízületi megbetegedéseit - fájdalomcsökkentő hatással rendelkezik (októberi számban továbbá:) - csökkenti az infarktus- és trombózisveszélyt - segíti az agyvérzés utáni felépülést.” (decemberi számban továbbá:) - javítja a vérkeringést, gátolja a vérrögök kialakulását, ezáltal csökkenti az infarktus- és trombózisveszélyt, védi az érrendszert

109. A Versenytanács megállapította, hogy az ezen állításokban közölt hatásokat nem lehet csak általános pozitív élettani hatásként értelmezni, mert az állítások kifejezetten betegségek megelőzésére, kezelésére vagy gyógyítására, az egészség helyreállítására utalnak, s drasztikus (gyors és döntő) változást ígérnek a fogyasztó egészségi állapotában.

110. Amint az már előzőleg aláhúzásra került, az Éltv. 10. §-ának (3) és (4) bekezdése értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, illetőleg az élelmiszerre vonatkozó reklám – ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus

eltérően nem rendelkezik – nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását. Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) ESzCsM rendelet 6. §-ának (2) bekezdése szintén kimondja, hogy az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.

111. Az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Az eljárás alá vont egyes kereskedelmi kommunikációiban az étrend-kiegészítőnek (élelmiszernek) minősülő termékeinek betegség megelőzésére, gyógyítására, illetőleg kezelésére vonatkozó hatást tulajdonított.
112. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont 2011. november 1. és 2013. június 30. között jogsértést valósított meg azáltal, hogy termékének gyógyhatást tulajdonított.
113. Az eljárás alá vont ezzel a magatartásával megsértette az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdését, mert betegség gyógyítására vonatkozó tulajdonságot tulajdonított a Medosan Kurkuma Plus terméknek.

A Medosan Kurkuma Plus termékkel kapcsolatos kifogásolt, egészségre vonatkozó állítások

114. Az eljárás alá vont a jelen eljárásban vizsgált kereskedelmi kommunikációiban több olyan egészségre vonatkozó állítást fogalmazott meg, amelyek alkalmazásának jogszerűségét az eljárás alá vont nem igazolta. Mivel a hivatkozott állítások még nem kerültek elbírálásra, azok jelenleg is függő, illetve átmeneti státuszúak.
115. Az eljárás alá vont az alábbi, a Versenytanács álláspontja szerint kifogás alá eső egészségre vonatkozó állításokat tette a Medosan Kurkuma Plus termékkel kapcsolatban:

Kommunikációs eszköz	Kifogásolt állítások
Televíziós reklám	„javítja a vérkeringést, az érrendszer állapotát” „más gyógyszerek mellett nyugodtan lehet alkalmazni, szedni, mellékhatásokkal nem rendelkezik”
Internetes honlap: www.medosan.hu	„Erős antioxidáns, leköti az egészséget károsító szabadgyököket. Csökkenti a cigaretta, az alkohol, a környezeti ártalmak és a vegyi anyagok káros hatásait. ... Májvédő és epevédő hatással rendelkezik. Vízhajtó, támogatja a vesék munkáját. Serkenti a zsírsanyagcserét, segít megőrizni az ideális testsúlyt.”
Patika Tükör Magazin (2012. október és december)	„...nincs mellékhatása” „javítja a vérkeringést, védi az érrendszert” (októberi számban)
city light plakát	„Az egészséges ízületekért”
Bemutatótermi plakát	„Az ízületek támogatására Extra magas kurkumin tartalmú étrend-kiegészítő az ízületek támogatására. Segít, hogy visszazerezze mozgékonyágát és újra örömmel tölthesse mindennapjait”

116. Az eljárás alá vont egyéb nyilatkozatai, illetőleg az általa becsatolt és a Versenytanács által megvizsgált további dokumentumok²³ elégtelenek voltak az állítások alkalmazása jogszerű voltának igazolására. Az állítások szakmai szempontból történő értékelését az EFSA még nem végezte el.
117. Az eljárás alá vont vállalkozás által becsatolt bizonyítékok az eljáró versenytanács álláspontja nem alkalmasak arra, hogy a termék kedvező élettani – egészséget javító – hatását igazolják, mert nem felelnek meg a GVH által támasztott követelményeknek, mivel
- a becsatolt idegennyelvű kutatási eredmények megállapításai általánosak, nem a konkrét Medosan Kurkuma Plus elnevezésű termékre (tekintettel a fent bemutatott mennyiségi feltételre is), hanem a termék összetevőjeként megjelölt anyagra vonatkoznak,
  - a csatolt tanulmányok egy része időben sem fedi le a vizsgált kereskedelmi gyakorlatot, mivel annál későbbi, illetve jelentősen korábbi,
  - a hírportálokon megjelent és becsatolt ismeretterjesztő cikkek nem tekinthetők tudományos bizonyítéknak.
118. Ezek alapján megállapítható, hogy az 1924/2006/EK rendelet 13. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti – a fentiekben felsorolt – állítások átmeneti időszakban történő jogszerű alkalmazásának két konjunktív feltétele közül az eljárás alá vont vállalkozás az egyiknek (általánosan elfogadott tudományos bizonyítékon alapuló állítás) bizonyíthatóan nem tett eleget, így a nemzeti jogszabályoknak való megfelelést nem szükséges vizsgálni még a 2012. december 14-e előtti időszakra vonatkozóan sem.
119. A becsatolt állítások ismeretében megállapítható tehát a teljes vizsgált időszakra vonatkozóan, hogy
- a 432/2012/EU rendelet mellékletében szereplő egészségre ható, engedélyezett listán nem szerepel a kurkumával kapcsolatos állítás, amelynek következtében a közzétett állításokat az eljárás alá vont vállalkozás csak saját felelősségére alkalmazhatta/alkalmazhatja az 1924/2006/EK rendelet 28. cikkének (5) bekezdése alapján,
  - valamennyi hivatkozott állítás a gyógynövényekkel kapcsolatos egészségre ható állítások még el nem bíralt/függő listájában szerepel,
  - az átmeneti időszakban a vállalkozások által közzétett egészségre ható állításoknak az 1924/2006/EK 28. cikkének (5) bekezdése alapján a rendelet 5. cikk (1) bekezdésének a) pontjában foglaltaknak kell megfelelni, amely szerint – többek között – általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal kell igazolnia a vállalkozásnak azt, hogy az állítás tárgyát képező anyag kedvező élettani hatással bír.
120. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont 2011. november 1. és 2013. június 30. között megsértette az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b)

---

²³ Vj/019-004/2013. számú irat „Tanulmány 1-10”, valamint Vj/019-004/2013. számú irat melléklete

pontját, valamint megvalósította az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának bj) alpontjában foglalt tényállást, valamint az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltakat és ezzel megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

A Medosan Kurkuma Plus termék orvos általi ajánlása

121. A televíziós reklámokban megjelenik egy orvos is, aki ajánlja a Medosan Kurkuma Plus terméket, amint az egyértelműen megfogalmazódik a televíziós reklámokban megjelenő feliratról („dr. Spenik Vladimir, háziorvos”) és a reklámokban szereplő személy szájából elhangzó közlésekből („Tapasztaltam a praxisomban több betegnél is, hogy a fájdalmak, amelyek nagyon megnehezítették a betegeknek az életét, többek között a reggeli fájdalom jelentkezése, az ízületi merevség jelentősen csökkent.” ... „Más gyógyszerek mellett nyugodtan lehet alkalmazni, szedni, mellékhatásokkal nem rendelkezik.”). A nyomtatott sajtóbeli hirdetésekben is megjelenik ugyanezen orvos, szintén a fájdalom csökkentésére ajánlva a terméket.
122. A minden tagállamban közvetlenül és kötelezően alkalmazandó 1924/2006/EK rendelet 12. cikkének c) pontja értelmében nem engedhetők meg az olyan egészségre vonatkozó állítások, amelyek egyes orvosok vagy egészségügyi szakemberek ajánlásaira hivatkoznak. Az érintett reklámokban egyrészt közvetlenül a háziorvos is megfogalmaz konkrét ajánlást (más gyógyszerekkel együtt is szedhető, nincs mellékhatása a terméknek), másrészt önmagában az is egy hivatkozott ajánlásnak tekintendő, hogy egy háziorvos véleménye, pozitív tapasztalata is megjelenik a reklámon belül, a termék javallatai mellett. Megjegyzendő továbbá, hogy a hivatkozott állítás ugyan részben gyógyhatásra, fájdalomcsillapításra vonatkozik, azonban mivel étrend-kiegészítő esetében ezen állítások önmagukban tilalmazottak, így a tágabb értelmű egészségre vonatkozó állításnak tekintendők a jelen esetben.
123. Az eljárás alá vont televíziós reklámjaiban és sajtó hirdetéseiben figyelmen kívül hagyta a jogszabályi tilalmat, a reklámállításokat olyan személy révén közvetíti, akinek alkalmazásával az állítás hitelességének érzete erősödik, s ezáltal a fogyasztók ügyleti döntése érzékelhetően torzulhat.
124. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése általános értelelmondja ki, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. Az Fttv. generálklauzulája a legáltalánosabban megtiltja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot.
125. Az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdése értelmében nem tesz eleget a vállalkozás a szakmai gondosság követelményének, ha (az egyéb feltételek teljesülése mellett) nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel jár el. A szakismeretnek legalább olyan szintűnek kell lennie, hogy a vállalkozás a fogyasztók tájékozott ügyleti döntések meghozatalának alapjait megteremtő, ezt célzó jogszabályi előírásokat (ideértve a jogszabályban rögzített tilalmakat) tiszteletben tartva járjon el.
126. Az élelmiszerek, étrend-kiegészítők kapcsán tett állítások alkalmazhatósága szempontjából kiemelkedő szerepük van az ágazati szabályoknak. Amint azt a Fővárosi Ítéltáblának a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II. 39.262/2007/5. számú ítéletével hatályában fenntartott, 2.Kf. 27.616/2006/7. számú ítélete rögzítette, nem lehet tisztességes

egy magatartás, ha az a törvényi és egyéb jogszabályi előírásokba ütközik (Vj/86/2004.). Ezzel összhangban lévő döntést hozott a Fővárosi Törvényszék 3.K. 32.097/2010/6. számú jogerős ítéletében (Vj/89/2009.), egyetértve azzal, hogy a jogszabályba ütköző kereskedelmi magatartás nyilvánvalóan és egyértelműen tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül és tilalmazott, s ebből a szempontból közömbös, hogy a vállalkozás bizonyította-e ezen reklámokban megfogalmazott állításait.

127. A szakmai gondosság másik eleme, a jóhiszeműség és tisztesség elve a korrektség, tisztesség objektív követelményét támasztja a vállalkozással szemben. A jóhiszeműség és tisztesség elve egyfajta erkölcsi, etikai alappal bíró követelmény, amely érvényesülni rendeli a megbízhatóságot, azzal, hogy a bizalom a fogyasztó oldalán oly módon jelentkezik, hogy a fogyasztó bízhat abban, a vállalkozás jóhiszemű és tisztességes, a jogszabályi előírásokkal összhangban lévő, a jogszabályi tilalmakat elkerülő kereskedelmi gyakorlatot folytat vele kapcsolatban.
128. A Versenytanács felhívja a figyelmet, hogy ugyan az eljárás alá vont (illetve a reklámokban megjelenített orvos) egészségre ható állításként mellékhatás mentességet ígér, de több kurkuma tartalmú termék használati útmutatója (továbbá számos egészségügyi fórum) tartalmaz arra való felhívást, hogy milyen mellékhatások fordulhatnak elő, illetve milyen ellenjavallatok ismertek (ideértve némely gyógyszer szedését is). Továbbá azon állítás, miszerint „nincs mellékhatása”, illetve „más gyógyszer mellett is szedhető” a fogyasztóknak azt sugallhatja, hogy a reklámozott termék is gyógyszer. Mindez szintén azt támasztja alá, hogy az eljárás alá vont akkor is megsértene a hivatkozott ajánlással a szakmai gondosság követelményét, ha az orvosi ajánlás önmagában nem lenne tiltott élelmiszerek esetében.
129. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont 2011. november 1. és 2013. június 30. között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor televíziós és nyomtatott sajtóbeli reklámjaiban a jogszabályi tilalom ellenére az olyan egészségre vonatkozó állításokat alkalmazott, amelyek egy orvos ajánlásaira hivatkoztak, amely magatartással megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdése szerinti tényállás megvalósítása révén.

Az eljárás alá vont felelőssége

130. Az Fttv. 9. §-a alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll, abban az esetben is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára.
131. Az Fttv. tehát az ún. „érdek-elvet” tekinti a felelősség megállapíthatósága alapjának. Az Fttv. értelmében elsődlegesen azon vállalkozások felelőssége állapítható meg a közzétett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tekintetében, amelynek az értékesítés, eladásösztönzés közvetlenül érdekében áll.

132. A jelen eljárásban vizsgált kereskedelmi kommunikációkat megjelentető eljárás alá vont az érintett Medosan Kurkuma Plus termékből származó árbevétele miatt egyértelműen érdekelt annak értékesítésében.

133. A fentiek alapján megállapítható az eljárás alá vont Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése szerinti érdek-elvű felelőssége a vizsgált kereskedelmi gyakorlattal kapcsolatban.

Összefoglalás

134. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács a Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján megállapította, hogy

- az eljárás alá vont jogsértést valósított meg azáltal, hogy a Medosan Kurkuma Plus elnevezésű termékének gyógyhatást tulajdonított, amikor
  - o 2011. november 1. és 2013. június 30. között a termék televíziós reklámozása során azt állította, hogy a reklámozott termék hatékonyan kezeli többek között a lábfejt, a térd, a csípőt, a derék és a váll ízületi megbetegedéseit, illetve a terméket használó fogyasztók számoltak be tapasztalataikról, miszerint elmúltak fájdalmaik,
  - o internetes honlapján (<http://www.medosan.hu>) 2011. november 6-tól 2013. június 30-ig azt állította a kurkumáról, hogy hatékony gyulladáscsökkentőként tartják számon, alkalmazása ajánlott ízületi gyulladás (arthritis), csontízületi gyulladás (osteoarthritis), reumás jellegű ízületi gyulladás (rheumatoid arthritis), valamint heveny fertőzések esetén, továbbá javítja a vérkeringést, ezzel csökkentve az infarktus- és trombózisveszélyt és a legújabb kutatások szerint csökkenti a rák és az Alzheimer-kór kialakulásának kockázatát,
  - o a Gyógyhír Magazin 2012. októberi számában azt állította, hogy a kurkuma védelmet nyújt az ízületeknek, hatékonyan kezeli az ízületi gyulladásokat, valamint segít megelőzni az időskorban gyakori megbetegedéseket. Ezen felül fájdalomcsillapító hatással rendelkezik és javítja a vérkeringést, gátolja a vérrögök kialakulását, ami csökkenti az infarktus- és trombózisveszélyt,
  - o a Patika Tükör Magazin 2012. októberi és decemberi számában a Gyógyhír Magazinban alkalmazott gyógyhatásállításokon túl azt állította, hogy a kurkuma eredményesen kezeli a lábfejt, a boka, a térd, a csípőt, a derék, a hát, a csukló, a könyök és a váll ízületi megbetegedéseit, valamint segít az agyvérzés utáni felépülésben,
- az eljárás alá vont fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, a fogyasztók megtévesztésére alkalmas kereskedelmi gyakorlatot folytatott egészségre ható állításaival, amikor
  - o 2011. november 1. és 2013. június 30. között a termék televíziós reklámozása során azt állította, hogy a reklámozott termék alkalmazása révén javul a vérkeringés és az érrendszer állapota, valamint más gyógyszerek mellett nyugodtan lehet alkalmazni, szedni, mellékhatásokkal nem rendelkezik,

- internetes honlapján 2011. november 6-tól 2011. július 30-ig azt állította a Medosan Kurkuma Plus termékről, hogy „Erős antioxidáns, leköti az egészséget károsító szabadgyököket. Csökkenti a cigaretta, az alkohol, a környezeti ártalmak és a vegyi anyagok káros hatásait. Májvédő és epevédő hatással rendelkezik. Vízhajtó, támogatja a vesék munkáját. Serkenti a zsírsanyagcserét, segít megőrizni az ideális testsúlyt.”,
  - a Patika Tükör Magazin 2012. októberi és decemberi számában a termékével kapcsolatosan olyan egészségre ható állítást tett, mely szerint a Medosan Kurkuma Plus terméknek nincs mellékhatása,
  - city light plakátokon 2012. november 1. és 2012. december 31. között „Az egészséges izületekért” szlogennel népszerűsítette a Medosan Kurkuma Plus elnevezésű terméket, továbbá
  - két bemutatótermében az ott elhelyezett plakátokon a Medosan Kurkuma Plus termékkel kapcsolatban azt állította, hogy az izületek támogatására szolgál a termék, valamint extra magas kurkumin tartalmú étrend-kiegészítő, mely segít, hogy visszaszerezze mozgékonyágát és újra örömmel tölthesse mindennapjait,
- az eljárás alá vont fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor 2011. november 1. és 2013. június 30. közötti televíziós reklámjaiban, valamint 2012. októberi és decemberi nyomtatott sajtóbeli hirdetéseiben a jogszabályi tilalom ellenére olyan egészségre vonatkozó állításokat alkalmazott, amelyek egy orvos ajánlásaira hivatkoztak.

135. Az eljárás alá vont ezzel a magatartásával megsértette

- az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját és 10. §-ának (3) bekezdését,
- az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését, az Fttv. 3. §-a (2) bekezdésében és 6. §-a (1) bekezdése b) pontja bj) alpontjában foglaltakra tekintettel.

136. A Versenytanács a jogsértés megállapításán túlmenően a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján bírság kiszabását is indokoltnak tartotta.

137. A Versenytanács a bírság összegét a Tpv. 78. §-a (3) bekezdésének, illetőleg a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú, a bírság mértékének meghatározásával kapcsolatban kialakult versenytanácsi gyakorlatot rögzítő közleményben foglaltaknak megfelelően határozta meg.

138. A bírság összegének megállapításakor a Versenytanács a vizsgált, jogsértő információt tartalmazó kereskedelmi kommunikációk előállításának és terjesztésének költségeiből indult ki, azzal, hogy figyelembe vette, hogy

- egyes reklámok nemcsak jogsértő állításokat tartalmaztak,
- a televíziós reklámok és a nyomtatott sajtóbeli hirdetések több jogsértést is megvalósítanak.

139. Tekintettel a vizsgált magatartás jellegére, a Versenytanács nem vette figyelembe a bírság alapösszegének meghatározása során azon reklámeszközök (plakátok) költségeit, melyek „csak” egészségre ható állításokat tartalmaztak a kifogásolt állítások körében.
140. Súlyosító körülményként vette a Versenytanács figyelembe
- különösen nagy súllyal, hogy a jogsértő kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók igen széles körét érte el, különös tekintettel arra, hogy több – többek között országos elérésű – televíziós csatornán is népszerűsítette az eljárás alá vont a terméket,
  - különösen nagy súllyal, hogy a jogsértő kereskedelmi gyakorlat a gyógyhatás állítások esetében egészségügyi problémával érintett fogyasztókat célozta meg, akik az átlagosnál érzékenyebbek az egészségügyi problémájukkal kapcsolatos kereskedelmi kommunikációk iránt,
  - különösen nagy súllyal, hogy a jogsértéssel érintett termék bizalmi termék,
  - különösen nagy súllyal, hogy az eljárás alá vont magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének.
141. A Versenytanács megjegyzi, hogy az a jogsértés, hogy egy étrend-kiegészítőt gyógyhatással – mintegy gyógyszerként – reklámoz egy vállalkozás önmagában is kiemelkedő jelentőséggel bír, továbbá ez, a szakmai gondosság, a körültekintés hiányára utaló körülmény a felróhatóság körében is értékelésre kerül.
142. A Versenytanács a felróhatóság körében értékelte, hogy a vállalkozás az adott – az emberi egészség védelme miatt fokozott felelősséget kívánó – ágazat szabályai körében alkalmazott jogsértő kommunikációs gyakorlatot, továbbá azt, hogy úgy ígért mellékhatásmentességet, valamint bármely gyógyszer melletti szedhetőséget, hogy annak valóságartalma kétséges.
143. Kiemelt súlyú enyhítő körülményként vette a Versenytanács figyelembe, hogy az eljárás alá vont a jogsértést elismerte, jogkövetési szándékát megerősítette, szakértői segítséget vett igénybe.
144. Szintén enyhítő, de mérsékeltebb súlyú körülményként vette a Versenytanács figyelembe, hogy a gyógyhatásra és az orvosi ajánlásra vonatkozó állításokat az eljárás alá vont a versenyfelügyeleti eljárás során a kommunikációjából törölte, a módosításokat igazolta.
145. Csak kis súlyú enyhítő körülményként tudta elfogadni azt a Versenytanács, hogy a versenyfelügyeleti eljárás megindulását követően az eljárás alá vont a kommunikációját módosította az egészségre ható állítások tekintetében is - az OÉTI csatolt állásfoglalására is tekintettel. Ugyanis még a függőben, elbírálás alatt levő egészségre vonatkozó állításokkal szemben is több követelményt (termék- és hatóanyag specifikus állítások elhatárolása, engedélyeztetés, tudományos igazoltság stb.) meghatároz a szabályozás, ahogyan erre az OÉTI is felhívta az eljárás alá vont figyelmét. Ezen követelmények igazolására vagy vizsgálatára a jelen versenyfelügyeleti eljárásban nem került sor, különös tekintettel arra,

hogy a Versenytanács egyébként sem jogosult olyan kereskedelmi gyakorlat vizsgálatára, amely nem képezi az adott versenyfelügyeleti eljárás tárgyát.

146. A Versenytanács nem tudott elfogadni az eljárás alá vont által hivatkozott több enyhítő körülményt.
147. Nem volt enyhítő körülményként elfogadható sem a műfaji keret, sem a versenytársak lehetséges versenyelőnye, sem a fogyasztói elégedettség (lásd a 31. pontban leírtakat), mivel ezen körülmények sem a jogsértés megállapíthatóságára, sem a jogsértés súlyára nincsenek közvetlen hatással. Az előzetes adatszolgáltatás jelentősége pedig a jelen ügyben nem volt megállapítható.
148. Szintén nem fogadta el a Versenytanács azt az eljárás alá vonti véleményt, hogy azon fogyasztók számára, akik már korábban is használták a terméket, az már nem bizalminak, hanem tapasztalatinak minősül. A tapasztalati jellemző ugyanis nem a fogyasztó szubjektív benyomásától (pl. „szerintem hatásos”) függ: az elért hatásnak ténylegesen, objektíven megvalósultnak, ellenőrizhetőnek kell lennie a használatot követően (tapasztalással igazolhatónak, pl. „bárki számára láthatóan lemarta a rozsdát az adott vegyszer”). Az emberi szervezetre ható termékek esetében a legtöbb jellemző, illetve hatás gyakorlatilag csak klinikai körülmények között lenne „tapasztalható”, ellenőrizhető a fogyasztók számára, így ezen termékek bizalmi jellegűek.
149. Nem fogadta el azt az álláspontot sem a Versenytanács, hogy nem ért el széles fogyasztói kört a vizsgált kereskedelmi gyakorlat, mivel egyrészt semmivel sem igazolható az az eljárás alá vonti vélemény, hogy mindig ugyanazt a fogyasztói kört érte volna el a reklám, másrészt a reklámok több – országos – csatornán, több alkalommal ismétlődve jelentek meg, továbbá a nyomtatott sajtóbeli megjelenések még azt is lehetővé teszik, hogy ugyanazon reklámokat több olvasó is elérje, valamint a honlapi tájékoztatásokkal még azon fogyasztók figyelmét is felkelthette az eljárás alá vont, akik egyébként nem tartoznak a vásárlási műsorablakok nézői közé.
150. A Versenytanács nem fogadta el az eljárás alá vont által hivatkozott azon megállapítás (*„a bírság összegének meghatározásakor figyelembe vette a Versenytanács az eljárás alá vont által hivatkozott azon körülményt, hogy a kommunikációjának teljes költsége – a speciális kereskedelmi tevékenység miatt – az általános költség szerkezetétől jelentősen eltérő módon igen magas összeget tesz ki”*) jelen ügybeli relevanciáját, amely a – szintén telemarketing tevékenységet végző vállalkozás ellen indított - Vj/42/2012. számú versenyfelügyeleti eljárásban hozott döntésben került rögzítésre. Szükséges kiemelni, hogy ugyan ezen ügyben a speciális költség-szerkezet valamilyen módon valóban figyelembe vételre került, azonban nem enyhítő körülményként.
151. A jelen esetben továbbá az is megállapítható, hogy a releváns, vizsgált időszakra eső árbevétel²⁴ jelentősen meghaladja a feltárt reklámköltségeket,²⁵ így a kampány – a GVH által vizsgált kereskedelmi gyakorlatok körében – kifejezetten eredményesnek tekinthető.

---

²⁴ Vj/019-004/2013. számú irat 12-14. számú mellékletei, Vj/019-009/2013. számú irat 10. számú melléklete és a Vj/019-017/2013. számú irat 6. és 7. számú mellékletei alapján

152. A Versenytanács megjegyzi, hogy egyébként sem fogadható el az az álláspont, hogy a telemarketing vállalkozások a reklámköltséget kizárólag a termék ismertetéshez használják, hiszen ezek a kisfilmek vásárlási műsorablakban jelennek meg, lehetővé téve a termékek megrendelését stb. – így egyértelműen a termék népszerűsítését, reklámozását, forgalmának fokozását szolgálják.
153. Végezetül a Versenytanács a fentieknek megfelelően kalkulált bírságösszeget megvizsgálta abból a szempontból is, hogy az – figyelemmel az ügy összes körülményeire – kellő mértékű elrettentő erőt képvisel-e, illetve, hogy nem haladja-e meg a törvényi maximumot.

IX.

Egyéb kérdések

154. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő.
155. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 332. §-ának (2) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a végrehajtásra nincs halasztó hatálya, a felperes azonban a keresetlevélben a végrehajtás felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.
156. A bírságnak a GVH 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő
- az eljárás alá vont neve,
  - a versenyfelügyeleti eljárás száma,
  - a befizetés jogcíme (bírság).
157. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 140. §-ának (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a végrehajtást. A Ket. 140. §-ának (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.
158. A Ket. 132. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótléket köteles fizetni. A (2) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.
159. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a GVH megindítja a határozat végrehajtását. A Versenytanács tájékoztatja a kötelezettet, hogy a Tpv. 90/A. §-ának (1)

---

²⁵ Vj/019-004/2013. számú irat 8. 10. és 11. számú mellékletei, Vj/019-017/2013. számú irat 2-5. és 8. számú mellékletei

bekezdése alapján a GVH által kiszabott, teljesítési határidőben meg nem fizetett bírság (valamint a meg nem fizetett bírság után felszámítandó és meg nem fizetett késedelmi pótlék) behajtása iránt az állami adóhatóság intézkedik.

160. Az eljárást befejező döntést a Tptv. – Fttv. 27. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó – 63. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint a vizsgálat elrendelésétől számított három hónapon belül kell meghozni; az ügyintézési határidő azonban ugyanezen szakasz (6) bekezdése szerint indokolt esetben két alkalommal, egyenként legfeljebb két hónappal meghosszabbítható. A Ket. 33. §-a (3) bekezdésének c) pontja alapján a hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő (a jelen eljárásban összesen 81 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít be. Mindezekre tekintettel az ügyintézési határidő 2013. december 7-én telik le.

161. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tptv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2013. december 3.

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
előadó versenytanácsstag

dr. Berki Ádám s.k.
versenytanácsstag

dr. Miskolczi Bodnár Péter s.k.
versenytanácsstag